

Vojenství u nás a v cizině.

Major děl. František Ptašínský:

Armáda SSSR.

K porozumění nynější organizace rudé ruské armády je třeba si ujasnit část vládní a branné soustavy SSSR.

Svaz sovětských socialistických republik (SSSR.) se skládá z šesti svazových republik (ruské, ukrajinské, běloruské, zakavkazské, turkmenské a uzbekské) na území asi 21,200.000 km² se 150 mil. obyvateli. Kromě toho je ve svazu devět autonomních republik*) (baškirská, burjato-mongolská, daghestanská, jakutská, karelská, kirgizská, krymská, německo-povolžská a tatarská) asi s 15 mil. obyvateli a patnáct autonomních oblastí (čečenská, čerkeská, čuvašská, ingušetinská, kalmycká, karačajevo-čerkeská, kara-kirgizská, kabardinsko-balkarská, marijská, ojratská, sunženská, severoosetinská, votácká, zyrjanská a autonomní město Vladikavkaz) dohromady asi s 5 mil. obyvateli. Celkem má tedy SSSR. skoro 170 mil. obyvatel.

Jednotlivé svazové republiky jsou skoro úplně samostatné, vyjma některé resorty, k nimž náleží i správa armády, která je pro všechny společná. Po stránce národnostní, jsou ve všech republikách respektovány všechny národnosti, z nichž si každá tvoří vojenské jednotky s vlastní velicí řečí. Státní občanství je však jednotné.

Nejvyšším vládním orgánem SSSR je „Svazový sjezd sovětů“, který je volen gubernskými sjezdy sovětů svazových republik, velikých měst autonomních republik a oblastí.

Výkonným orgánem tohoto sjezdu je Ústřední výkonný výbor (CIK.), který je v době, kdy nezasedá sjezd, nejvyšším svazovým orgánem a má právo vyhlášovat válku a uzavírat mír. Skládá se ze „Svazového sovětu“ (asi 450 členů) a z „Národnostního sovětu“ (asi 100 členů), v němž má každá republika bez ohledu na velikost po pěti zástupcích. Oba sověty zasedají odděleně a každý zákon musí být schválen oběma. V sporných případech rozhoduje s konečnou platností sjezd sovětů.

Obě skupiny si volí zvláštní presidia po 9 osobách a kromě toho společně ještě 9 osob, jež vytvoří s předešlými „27členné presidium ústředního výkonného výboru“ s předsedy zvolenými za každou svazovou republiku po jednom.

K technickému provádění usnesení CIK. je „Sověť lidových komisařů“ (Sovnarkom), který je mu přímo podřízen. Skládá se z předsedy, z pěti náměstků a z devíti lidových komisařů, stojících v čele lidových komisariátů, jež řídí jednotlivá oddělení státní správy (asi naše ministerstva). Některé komisariáty jsou úplně pod správou Svazu (zahraničí, železnice, zahraniční obchod, pošty) a k nim náleží i lidový komisariát vojenství a námořnictví (Narkomvojenmor). Některé z komisariátů jsou pak v rukou Svazu jen částečně (finance, vnitřní obchod, národní hospodářství) a ostatní si vedou jednotlivé republiky úplně samostatně.

Sovnarkom má pro vojenské věci ještě „Sověť práce a obrany“ (STO.), který se stará o otázky obrany země. Pro boj proti kontrarevoluci je místo dřívější „Čeky“ zřízen úřad „Hlavní politické správy“ (GPU), jež má k použití i značné vojenské prostředky. Všechny důležité vojenské otázky řeší „Vojenský revoluční sověť“, jehož členem je i vrchní velitel armády, jmenovaný Sovnarkomem, který rozhoduje v otázkách strategických.

³⁴⁾ Návrh na knihopisné zpracování české vojenské literatury činí již r. 1922 mjr. Richard Wolf v „Časopise čs. knihovníků“.

*) v poslední době byly zřízeny ještě 2 nové (malé) autonomní republiky.

Vojenský revoluční sovět (VRS.) má nad armádou moc výkonnou a stará se též o všeobecnou i politickou výchovu vojska, k čemuž má „Politickou správu armády“ (PUR.).

U RVS. je též hlavní a polní štáb armády a různé armádní inspektoráty a vrchní správy.

Co se týká branné soustavy, je v SSSR. dvojí systém, a to kádrový a teritoriální.

Stálá armáda je organizována systémem kádrovým a doplňovacím, exteritoriálním, teritoriální armáda pak systémem teritoriálním se stejným doplňováním.

Stálá armáda má za úkol zajistit stálou brannou pohotovost a potřebné instruktorské kádry, teritoriální armáda, jejíž kostrou jsou stálé kádry s nestejnými početními stavy, které tvoří mužstvo povoláné na jistou dobu k vojenskému výcviku, má úkolem vycvičit vojensky co největší počet občanstva.

Stálá armáda má přesné početní stavy, teritoriální počty stavy proměnné, ale dosahuje průměrně asi stejného počtu jako stálá armáda.

Branná povinnost je všeobecná (ani ženy nejsou vyňaty) pro všechny dělníky a sedláky. Živly politicky nespolehlivé a t. zv. buržoasní (kněžstvo, kuláci, kupci) jsou zařadovány do pracovních částí. Živly mravně vadné (na př. opilci) jsou z armády vylučovány. Za války musí konati voj. práce všechny civilní osoby i ženy.

Branná povinnost počíná 19. rokem a končí ve 40 letech. Dělí se na brannou výchovu v 19. a 20. roce, na presenční službu od 21. roku a službu v záloze od 28 do 40 let.

Rízení branné výchovy mládeže do 19 let je v rukou komisariátu zdravotnictví i vojenství. Od 6 do 15 let poskytuje tuto výchovu škola obyčejně ve „Svazu pionýrů“, kde se pěstuje kromě sportu a tělocviku též střelecký výcvik a poučování o vojenství.

Od 15. do 19. roku se stará o brannou výchovu hlavně „Svaz komunistické mládeže“ (Komsomol) a střelecké spolky, které probírají přípravu k vojenskému výcviku.

Od 19 do 20 let je branná výchova povinná pro všechnu fyzicky schopnou mládež (mužskou) a trvá každý rok jeden měsíc. Výcvik se provádí ve výcvikových střediscích vojenské správy za spolupráce místních organizací komunistické strany a spolku „Osoaviachim“. Instruktoři jsou buď aktivní nebo záložní členové armády. V zimě se probírá teorie ve škole, na jaře pak praxe v letních táborech.

Vysokoškoláci a studenti jsou cvičeni ve zvláštních kursech, rozvržených na 500 hodin teorie i praxe, na cvičištích. Až do nedávna musili pak sloužit celý rok, nyní však mohou konat konečné zkoušky na velitelskou hodnost v záloze, aniž musí sloužit v činné službě.

Presenční služba trvá pět let a může být splněna buď v pravidelné nebo teritoriální armádě nebo vně armády.

Z toho trvá nepřetržitá služba v pravidelné armádě dvě leta, u námořnictva tři leta. Pak se vojín propustí až do pěti let na dovolenou, během níž stále náleží k aktivní armádě a může být každý rok povolán na měsíc k doplnění výcviku nebo za účelem mobilisace na zkoušku.

V teritoriální armádě si musí odbyť v prvním roce tři měsíce ve výcvikových částech, dále pak čtyři leta po jednom měsíci. Pro zařazení do teritoriální armády rozhodují poměry zdravotní, rodinné, osobní a j. (asi jako u nás pro náhradní zálohu).

Pro letectvo a námořnictvo teritoriální služba není zavedena.

Služba vně armády záleží v pravidelných cvičeních během pěti let, v celku 6 měsíců ve výcvikových střediscích zřízených podle potřeby. Toto zavedení je však jen pro výjimečné případy a pro určité kraje, kde není blízko posádka, ani jiná možnost výcviková.

Záloha obsahuje dvě výzvy: první od 27. do 34. let, druhou od 34. do 40. let. Během celé doby v záloze musí si každý odbyť celkem tři měsíce výcviku.

Kromě této vojenské služby je zavedena služba v pracovních částech se stejným rozsahem od 19 do 40 let.

V míru konají tyto pracovní části různé všeobecně prospěšné práce, za války službu v zápoli.

SSSR. by mohlo podle nejnovějších statistik udržovat za války armádu 3 milionů mužů mladších než 40 let po dobu dvou let, při čemž bude mít zabezpečen bezvadný chod vojenského průmyslu nutný pro mobilisovanou armádu.

*

Organisace armády. SSSR. je rozdělen vojensko-administrativně na devět vojenských okruhů (asi naše ZVV.) se sídly velitelství v Moskvě, Leningradě, Smolensku, Charkově, Rostově, Samaře, Novosibirsku, Taškentě a Tiflisu.

V čele každého vojenského okruhu je vojenská revoluční rada, jejímž předsedou je šéf politické správy, který je zároveň zástupcem vojenského velitele okruhu. Tato rada má 4—5 členů, jmenovaných RVS.

Zcela zvláštní postavení zaujímá „Armáda Dálného východu“, se štábem v Chabarovsku (velitel Blücher), skládající se ze tří skupin: přimořské, amurské a zabajkalské; je to asi 11 pěších divisí, 2 jezdecké divise, 2 samostatné jezdecké brigády, 5 dělostřeleckých pluků armádní zálohy (kromě 11 lehkých dělostřeleckých pluků u divisí), 120 obrněných aut, 450 tanků, 10 obrněných vlaků, speciálně chemické jednotky a četné letectvo (asi 750 letadel), celkem asi 100.000 mužů, velmi dobře, moderně vyzbrojených a zvláště spolehlivých.

Kromě toho je na dálném východě ještě vojsko GPU, udržující pořádek ve větších městech a konající pravidelnou pohraniční službu, kromě několika internacionálních jednotek. Nejbližší zálohou této armády jsou tři sibiřské a pět povolžských divisí.

Stálá armáda má v míru 600.000 mužů, z toho je asi polovina pěchoty, 100.000 jezdeckta, asi 30.000 dělostřelectva, 15.000 letectva a 20.000 námořnictva.

Počet vyšších jednotek:

21 pěších sborů (o 2—3 divisích stálé nebo teritoriální armády),

3 sbory jezdeckta (o dvou jezdeckých divisích);

celkem asi 66 pěších (z nich 29 pravidelné a 37 teritoriální armády) divisí, 13 jezdeckých divisí (z nich 2 teritoriální) a 9 samostatných jezdeckých brigád (z nich 1 teritoriální).

Pěší sbor se skládá z tří pěších divisí, 1 dělostřeleckého pluku o 2 oddílech (1 oddíl 106'7 mm kan. a 1 oddíl 152'4 mm houf. (oddily po 2—4 bateriích po 3 dělech, z 1 praporu sapérů (2 roty), 1 spojovací roty.

Jezdecký sbor: 2 jezdecké divise, 1 houfnicový oddíl dělostřelectva o 2—4 bateriích po 3 houfnicích, spojovací eskadrona a oddíl obrněných aut.

Pěší divise (mirové): 3 pěší pluky, 1 pluk pol. dělostřelectva (2 oddily pol. houf. o 4 bat. po 3 dělech 122 mm), 1 jezd. esk., 1 rota sapérů, 1 spoj. rota. Mírový stav 1 divise asi 6000 mužů, pohraniční divise 8560, ale teritoriální jen 1600 mužů (jen kádr).

Jezdecká divise: 3 jezd. brigády po 2 plucích, 1 oddíl jizd. dělostřelectva o 4 bat. po 3 dělech 76.2 mm, 1 esk. sapérů, 1 spoj. esk. Početní stav 6500. mužů.

Samostatná jezdecká brigáda: 3 jezd. pluky, 1 odd. jizd. dělostřelectva o dvou bateriích po 3 dělech, púlesk. sapérů a púlesk. spojovací. Početní stav 3000 mužů.

Organisace zbraní:

Pěší pluk (pravidelné armády) se skládá ze 3 praporů (3 pěší a 1 kul. rota) z čtyř zákopníků, plynové čety, výzvědné a spoj. čety a 1 oddílu doprovodného dělostřelectva (2 baterie po 3 dělech) ráže 37 mm. Početní stav pluku 1400 mužů, 54 lehkých, 24 těžkých kulometů, 6 doprovodných děl.

Teritoriální pluky mají početní stav jen asi 350 mužů.

Jezdecký pluk: 4 eskadrony, 1 kul. esk., spoj. četa. Početní stav 930 mužů.

Dělostřelectvo se dělí do dvou základních skupin:

1. aktivní (přímé podpory, divísní, sborové) a
2. záložní (pro zvláštní určení), které je zálohou vrchního velitelství.

Záložní dělostřelectvo se dělí:

a) na lehké (typ div. dělostřelectva) k doplňování ztrát normální dělostřelecké divise,

b) těžké (různé ráže, kanony i houfnice) jako záloha sborového dělostřelectva, k dispozici velitelství armády,

c) zákopové dělostřelectvo je seskupeno v oddily rychlopalných děl,

d) protiletadlové dělostřelectvo.

Kromě těchto druhů je ještě dělostřelectvo pobřežní.

Skoro celé záložní a též část aktivního dělostřelectva, již jest nebo bude motorisováno.

Leteckto se dělí na pozorovací, stíhací a bombardovací. Je organisováno v samostatné oddily, event. eskadry po třech oddílech. Celkem má voj. leteckto asi 250 polních letek asi s 3000 stroji. Ročně se vycvičí asi 10 tisíc pilotů.

Kromě pozemního leteckva je ještě leteckto námořní; má asi 500 hydroavionů. U leteckva jsou též přiděleny balonové oddily pro dělostřelectvo nebo obrněné jednotky (2 balony a 2 záložní).

Leteckto používá různých typů letounů. Pro výzvědné leteckto převládá typ R-1 s motorem Liberti-400 k. s., vyráběný celý v SSSR. Bombardovací leteckto používá v posledních letech typu dvouplošník ANT-9 a pětimotorových jednoplošníků ANT-14 o 2400 k. s., s rychlostí až 220 km/hod. Již nyní prý se může vyrobiti denně 200 letadel.

Ke konci druhé pětiletky má být zřízeno 40 nových pilotních škol, takže počet vycvičených pilotů by dosáhl 1 milionu. Leteckých pozorovatelů má být vycvičeno půl milionu a půl milionu osob mládeže má býti za branné výchovy vycvičeno v plachtění. Zatím jsou to sice jen plány, ale podle houževnatosti první pětiletky bude dosaženo 80% plánu.

Technické vojsko. 10 telegrafních pluků po 2 praporech, 3 radiotelegrafní pluky, 5 samostatných telegrafních praporů, 14 železničních pluků (po 2 prap. dopravních, 2 prap. stavebních a 1 technické rotě), 4 samostat. žel. prap. a kádry pro 10 prap. a 30 dopravních rot, 5 zákopnických praporů, k disp. velitelstvím voj. okruhů, 9 mostních praporů (u každého voj. okruhu (po 2—3 rotách, 3 světlometné prapory a několik samostatných světlometných rot, u velitelství sboru a divise po automobilním oddílu, u voj. okruhu po automobilní rotě, 3 chemické výcvikové prapory, 9 chem. rot, u každého pěšího pluku chem. čety po 3 družstvech, pro každý okruh jednu zastírací rotu, 40 obrněných vlaků, 10 oddílů obrněných aut (oddíl po 3 četách s 3 auty), celkový počet asi 150 obrněných aut typů angl. Ostin a ital. Fiat, 2 pluky těžkých a 1 pluk lehkých tanků (po 3 prap. se třemi rotami) s materiálem/leh. franc. Renault, angl. S-Taylor, ruský MR a těžký angl. Ricardo.

K branné moci SSSR. náleží též vojsko „Státní politické správy (GPU)“, jehož úkolem je boj proti vnitřnímu nepříteli, protišpionáž, ochrana hranic. Předseda GPU. je členem rady lidových komisařů.

Politické okruhy jsou většinou shodné s vojenskými. Vojsko GPU. má práva a povinnosti pravidelné armády a doplňuje se odvody a dobrovolníky. Výběr je velmi pečlivý, hlavně z řad členů komunistické strany a Komsomolu. Služba je dvouletá, stálý kádr činí asi 10% početního stavu. Toto vojsko tvoří skupinu vnitřní, jejíž části jsou rozmístěny uvnitř státu s úkolem ochrany státních úřadů, železnic, důležitých objektů a j. Početní stav asi 50 tisíc mužů.

Druhá skupina pohraniční je rozmístěna na hranicích a provádí ochranu hranic. Početní stav asi 70 tisíc mužů. Za války je tato skupina vtělena do řadové armády.

Pro úplnost je třeba se zmínit ještě o válečném loďstvu; to je početně slabé. Nejpočetnější je baltické (3 obrněné, 5 lehkých křižníků, 15 torpedovek, 12 torpedoborců, 13 ponorek, 9 minonosek, 32 trawlerů, 2 dělové čluny), pak černomořské loďstvo (2 lehké křižníky, 3 torpedoborce, 4 torpedovky, 8 ponorek, 4 minonosky, 15 trawlerů, 4 dělové čluny).

Něco málo jednotek je v Kaspickém, Bílém moři a na Dálném východě.

*

Složení rudé armády, výcvikové metody.

Rudá armáda se skládá asi z 20% dělníků, 70% rolníků a 10% ostatních. Z celého počtu je asi 50% organizováno v komunistické straně nebo v Komsomolu. Postupnou industrialisací počet dělníků stále vzrůstá. Výcvikový rok pravidelné armády začíná 15. listopadu. Výcviku je věnováno týdně šest dní po 7 hodinách. Je rozdělen na dvě hlavní období: a) zimní, do 1. května, prováděné v posádce, b) letní do 15. září, v letních vojenských táborech, kde je péchota společně s ostatními zbraněmi, hlavně s dělostřelectvem.

Důležité místo zaujímá ve výcviku cvičení v noci, jemuž je věnována celá třetina všeho praktického výcviku.

Pozornost je věnována též plynovému boji. Každá větší posádka má zvláštní cvičiště jen pro plynový výcvik.

Velký důraz se klade též na tělesnou a hlavně na osvětově-politickou výchovu; provádí se nejen v kasárnách, kde je jí věnována desetina počtu výcvikových hodin, ale též ve zvláštních domech s kluby, čítárnami, knihovnami a hřišti, jichž má rudá armáda přes 100 a v nichž pěstuje též vydatně styky s civilním obyvatelstvem. V armádě se vydává přes 20 vojenských časopisů, kromě několika tisíc plukovních, rotních a podobných listů. Politickou výchovu řídí političtí komisaři, kteří mají práva vojenských velitelů.

Pro zajímavost se zmiňuji o některých částech kázeňského řádu. Každý voják musí složit slib, že bude zachovávat revolucionářskou kázeň a poslouchat svých představených. Tresty jsou podobné jako v ostatních armádách, z nových je napísání jména po určitou dobu na černé tabuli a předčítání jména potrestaného před šikem. Stížnosti jsou sice povoleny, ale ne proti výměře trestu. Hromadné stížnosti a stížnosti v zastoupení jiných jsou zakázány. Stížnost je povolena až po vykonání rozkazu. Vede se trestní rejstřík. Co se zdravení týká, je zavedeno povinné zdravení jen ve službě, kdy je služebním úkonem. Jinak mimo službu nikdo zdravit nemusí a též nezdraví.

*

Velitelský sbor rudé armády.

Rudá armáda nemá důstojnického sboru ve smyslu jiných armád. Místo něho jsou „velitelé rudé armády dělníků a sedláků“, kteří nejsou označováni hodnostmi, nýbrž jsou oslovovali „veliteli“ s připojením funkce, kterou zastávají.

Velitelé tvoří čtyři skupiny: 1. mladší (naši poddůstojníci), kam náleží velitel roje, družstva, pomocník velitele čety (četař), starosta (naš rotný), 2. střední (naši nižší důstojníci): velitel čety, pomocník velitele roty, velitel roty, pomocník velitele praporu, 3. starší (naši vyšší důstojníci): velitel praporu, pomocník velitele pluku, velitel pluku, 4. nejvyšší (naši generálové): velitel brigády, divise, sboru, pomocník velitele vojenského okruhu, velitel vojenského okruhu.

Rudá armáda zápasila na počátku s velkým nedostatkem schopných vojenských velitelů a odborníků. Proto též mobilisovala povinně býv. carské důstojníky, ale přidělovala jim politicky spolehlivé komisaře, kteří byli spoluodpovědní. Zároveň se vojenská správa starala o vytvoření vlastního velitelského sboru, který doplňovala a rekrutovala hlavně z komunistů a členů Komsomolu. Otevřela několik vojenských kursů a postupně nahrazuje býv. carské důstojníky novými veliteli, kteří byli vychováni v kursech a školách starými zkušenými odborníky, jichž se dosti dalo loyálně do služeb nové vlády a kteří jsou velmi váženi. Během doby však roste již počet velitelů, kteří velí částem sami a u nichž je přidělen politický komisař jen k řízení politické výchovy vojska.

Rudá armáda je třídní organizace, a proto se požaduje od všech velitelů především naprostá politická spolehlivost a pak teprve speciální vzdělání. Každým rokem se však požadavky kladené na vzdělání velitelského sboru zvětšují. Podle statistiky z roku 1930 bylo v rudé armádě na velitelských místech 32% dělníků, 36% rolníků 32% ostatních (úředníků a j.). Odborného vzdělání nabývají velitelé ve vojenských školách a doplňovacích kursech, které jsou též podmínkou pro povýšení. Mladší velitelé se cvičí u pluků, střední velitelé se doplňují z osob, které absolvovaly 3letou až 4letou vojenskou normální školu. Středními veliteli se též mohou stát i bez této školy vynikající mladší velitelé a političtí pracovníci po vykonání zvláštních zkoušek. K dalšímu vzdělávání ostatních velitelských skupin jsou zavedeny zvláštní učební kursy trvající někdy až rok. Vyššího vojenského vzdělání je možno dosáhnout na vysokých vojenských školách trvajících 3–5 let (vojenská akademie pro důstojníky gen. št. a vyšší velitele, voj. technická akademie pro dělostřelce, letecká akademie, vysoká dopravní škola, voj. politická vysoká škola, voj. hospodářské oddělení při vysoké škole národohospodářské a j.). Absolventi technické akademie dosáhnou titulu inženýra. Pro absolvování těchto škol se zatím nepožaduje celého středoškolského vzdělání.

Pro velitele střední až nejvyšší je stanovena jako hranice věku v činné službě 40, 45 a 55 let. Po této době jsou ještě vojenské správě k dispozici do 50, 55 a 60 let.

Postup velitele sboru se řídí nejkratší a nejdelší vymezenou služební dobou, ztrávenou v jednotlivých velitelských stupních. U vel. čety a pom. vel. roty jsou to 2 a 4 leta, nejvyšší hranice věku pro ustanovení 29 let, pro vel. roty a pomocníka vel. praporu je to 3 a 5 let, s nejvyššími věkovými hranicemi 33 let, pro vel. praporu 2 a 5 let věk 36, pro pom. vel. pluku 3 a 5 let věk 38, pro vel. pluku 3 a 6 let věk 40, pro vel. brigády nejkratší služební doba 2 leta, pro ostatní nejvyšší velitele 4 leta, max. stáří 45 let.

Před uplynutím nejkratší doby nemůže být velitel normálně povýšen. Dosáhne-li maximální služební doby stanovené pro jeho stupeň, aniž by byl povýšen, je zbaven svého velitelského místa a dostane služební dovolenou až do nejvyššího fyzického stáří, stanoveného jeho skupinou. V této době se ho používá obyčejně k výcviku teritoriálních částí nebo při branné výchově.

Pro povýšení je třeba kromě úspěšné služby absolvování příslušných doplňovacích kursů. Podle vysvědčení, které vydá veliteli jeho nejbližší představený spolu s politickým komisařem a které pak potvrzuje další vyšší velitel, je posouzený za-

psán do jednoho z čekatelských seznamů, a to buď pro normální povýšení nebo pro povýšení mimo pořadí. Z těchto seznamů se vybírají velitelé na uprázdněná místa. Jmenování provádí až do pomocníka velitele pluku sám velitel pluku, velitele pluku velitel divise, velitele brigády velitel sboru, ostatní nejvyšší velitele vrchní velitel; jeho jmenuje nejvyšší válečná rada. Jmenování potvrzuje až do pomocníka vel. praporu vrchní velitel, dále pak nejvyšší válečná rada. Rychlost služebního postupu velitelů v rudé armádě nemá vůbec obdoby s jinými armádami.

Tak na př.: kdo se stal ve 20 letech velitelem čety, může být již v 33 letech velitelem pluku a v 38 letech velitelem divise. Ve skutečnosti prý více než polovina počtu velitelů pluků v rudé armádě nepřekročila ještě věk 35 let.

Vzdělání velitelů se věnuje velká péče, přes to však jejich odborné i všeobecné vzdělání není ještě na výši, neboť většina z nich pochází z proletariátu a jejich průpravné vzdělání je nedostatečné. Ale i zde se jeví velké pokroky a $\frac{3}{4}$ celého velitelského sboru se již dostalo vzdělání v nových vojenských školách sovětských, kde jsou vychováváni z velké části starými vojenskými odborníky z carské armády. Bez vojenského vzdělání je nyní již jen asi 7%.

Politicky je nyní přes 60% velitelského sboru organizováno v komunistické straně a 40% není v žádné straně. Počet komunistů však stále vzrůstá, neboť velitelská místa se doplňují nyní skoro výhradně z nich.

*

Z á v ě r. Nevýznačnějším znakem rudé armády je její čistě třídní ráz. Je to armáda dělníků a sedláků. Tím je podtržena její třídní a politická tvářnost, jež se během času stále upevňuje. Zvyšování počtu průmyslových dělníků plánovitě prováděnou industrialisací a reorganizací zemědělství na socialistickém podkladě, jež má za následek vzrůst sociálního a politického uvědomění nejširších dělnických a selských vrstev, odráží se i v rudé armádě, jejíž ucelenost stále vzrůstá.

Vážná starost o zajištění hmotného postavení vojska, intensivní výchova osvětová a politická nejen pro vojenský, ale též pro občanský život vychovává nynějšímu režimu stále nové přívržence. Rudi vojáci tvoří pak i v civilním životě největší procento předsedů selských sovětů a účastní se činně politického života.

Usilovná snaha o všeobecné, odborné i politické vzdělání velitelského sboru a jeho poměrné fyzické mládí dává mu duševní pružnost potřebnou k nejmodernějším reformám a zaručuje i jeho politickou spolehlivost. Zajištěné hmotné postavení velitelského sboru a jeho vážnost v státním aparátě zaručuje spokojenost tohoto sboru.

Energické vybudování těžkého průmyslu, potřebného pro válečný průmysl, což bylo vlastním cílem první pětiletky, dalo SSSR. soběstačnost k zabezpečení země.

Plánovitě provádění všech nutných vojenských potřeb bez ohledu k finanční stránce (vojenské výdaje dosahují až $\frac{1}{4}$ celého rozpočtu), snaha o nejmodernější vyzbrojení a provádění velkorysé motorisace armády, to všechno činí již nyní rudou armádu co do výzbroje jednou z nejlepších evropských armád.